

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЕОКУЛЬТУРНА ГРАМОТНІСТЬ І ГЕООСВІТА ВЧИТЕЛЯ
ГЕОГРАФІЇ**

Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Географія)

Спеціальність 014 Середня освіта (Географія)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

**Затверджено на засіданні
кафедри географії та природознавства
(протокол № 5 від “23”січня 2024 р.)**

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Геокультурна грамотність і геоосвіта вчителя географії
Викладач (-і)	професор Червінська Інна Богданівна
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	inna.chervinska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу, у змішаному форматі.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом вивчення навчальної дисципліни є:</i> концептуальні засади та особливості геокультурної наукової грамотності й геоосвіти майбутнього вчителя географії.</p> <p>Дисципліна спрямована на опанування процесу становлення і розвитку геокультурної наукової освіти та грамотності педагога як інноваційної тенденції розвитку освіти ХХІ століття, опанування методологією побудови геокультурного простору закладу освіти, формування здатності приймати обґрунтовані рішення щодо просторової організації освітнього процесу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою вивчення навчальної дисципліни є:</i> формування у здобувачів вищої освіти геокультурної наукової грамотності шляхом вивчення географічних та соціокультурних особливостей регіонів, геокультурних просторових парадигм розвитку освіти і культури.</p> <p><i>Основними цілями вивчення дисципліни є:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомити здобувачів вищої освіти з основами геокультурної грамотності й геоосвіти вчителя географії НУШ; - проаналізувати напрями розвитку концепцій геокультурного простору основи реалізації соціокультурної парадигм у професійній підготовці вчителя географії; - розглянути шляхи розвитку геокультурної наукової грамотності й геоосвіти педагогів; - навчити організовувати навчальну та дослідницьку діяльність з розвитку геокультурної наукової грамотності, застосовуючи інноваційні цифрові ресурси; - ознайомити з теоретико-методологічними основами крос-культурного підходу в освітньому процесі; - розкрити структуру полікультурної грамотності учителя географії у сучасному геокультурному просторі освіти; - увиразнити сутність проектної діяльності як складової геокультурної грамотності і геоосвіти вчителя географії. 	
4. Програмні компетентності	
<p>ПК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі виявлення та оцінки педагогічних ситуацій, вироблення рішень щодо їх усунення.</p>	

СК 10. Здатність упроваджувати сучасні освітні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід у курсах географії основної і старшої школи.

5. Результати навчання

ПРН01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички у науково-педагогічній діяльності, враховуючи індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 05. Здатність критичного осмислення основних теорій, принципів, методів організації освітнього процесу в НУШ.

ПРН12. Знати вимоги до професійної етики, етикету у фаховій діяльності вчителя географії.

ПРН13. Демонструвати геокультурну наукову та медійно-інформаційну грамотність, цифрову компетентність.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські, практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
2	014 Середня освіта. Географія	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Геокультурна грамотність педагога як інноваційна тенденція розвитку освіти XXI століття.	2	2	10
Тема 2. Концепція геокультурного простору як основа реалізації культурологічних і соціокультурних парадигм у професійній підготовці вчителя географії.	2	4	10
Тема 3. Методологія країнознавчих досліджень. Геокультурне країнознавство і геоосвіта.	2	2	10
Тема 4. Крос-культурна грамотність і освіта вчителя географії. Теоретико-методологічні основи крос-культурного підходу в освітньому процесі.	2	4	10
Тема 5. Полікультурна грамотність учителя географії у сучасному геокультурному просторі освіти.	2	2	10
Тема 6. Проектна діяльність як елемент геокультурної наукової грамотності й геоосвіти вчителя географії.	2	4	10

	12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 5-10 балів, Контрольна робота – 5 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10 балів.		
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота – 5 балів. Самостійна домашня робота – 10 балів.		
Семінарські /практичні заняття	Максимальна оцінка – 5-10 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань		
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована (усна, письмова, тестова).		
8. Політика навчальної дисципліни			
<p>1. <i>Письмові роботи</i> виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.</p> <p>2. <i>Академічна доброчесність</i>. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>3. <i>Відвідування занять</i>. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf.</p> <p>4. <i>Неформальна освіта</i>. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти</p>			

в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

9. Рекомендована література

Основна:

1. Безуглий В. В. Економічна та соціальна географія країн світу : посібник К. : Видав. центр Академія, 2007. 704 с.
1. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти. К. : Либідь, 2004. 740 с.
2. Ровенчак І. І., Мамчур О. І. Географічне країнознавство : навчально-методичний посібник для студентів. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 106 с.
3. Ровенчак І. І. Географія культури : проблеми теорії, методології та методики дослідження : монографія. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. С. 20–33.
4. Ровенчак І. Геокультура і геоосвіта України : навч. посібник / І. Ровенчак, Л. Котик. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 164 с.
5. Країнознавство : наук. збірник. К. : Київський міжнародний університет, 2011. Вип. 1. 256 с.
 6. Червінська І.Б. Соціокультурний простір гірської школи регіону Українських Карпат : монографія. Івано-Франківськ : Симфонія Форте, 2020. 380 с.
 7. Червінська І.Б. Освітня діяльність гірської школи Українських Карпат у контексті просторового дискурсу. Наступність у реформуванні системи освіти в гірському регіоні України: монографія / За наук. ред. Оліяр М.П.; Івано-Франківськ: Супрун В., 2021. 356 с. С.88-106.
 8. Червінська І.Б. Регіональні особливості соціокультурного простору гірської школи. *Гірська школа Українських Карпат*: Наукове фахове видання з педагогічних наук. 2019. №. 20. С.83-89. *Index Copernicus International*.
 9. Яценко Б. П., Бабарицька В. К. Країнознавство: основи теорії : навч. посібник. К. : Либідь, 2009. С. 69–74.

Допоміжна:

1. Близнюк Т.О. Geocultural scientific literacy: concept and methodological recommendations. Навчально-методичний посібник з геокультурної наукової грамотності. Івано-Франківськ, Видавець Кушнір Г.М., 2019. 45 с.
2. Бордун О. Дидактичне використання ментальних карт у географічних дослідженнях. Science, society, education: topical issues and development prospects. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference. Kharkiv : SPC “Sci-conf.com.ua”, 2020. Pp. 148-152.
3. Pankin A.B., Badmaeva T.A., Sunduy G.D. Pedagogy of conscience as spiritual and moral foundation of education. European Journal of Science and Theology. 2015; Vol. 11, № 3: 13 – 19.
4. Теоретичні основи країнознавства : підручник. / Антонюк Н. В., Мальська М. П., Занько Ю. С., Ганич Н. М. К., 2011. 326.
5. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. Львів : Кальварія, 2006. 474 с.
6. Жук П., Мазур Н., Соломонюк Р., Турчак Р. Етнополітична карта світу ХХІ століття. Методичний і предметний коментарі. Тернопіль : Мандрівець, 2000. 240 с.
7. Червінська І.Б., Червінський А.І. Надбання української культури на геокультурній мапі світу. Україно моя вишивана : етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки : зб. тез IV Міжнародної онлайн конференції, 18 травня 2023 р. /

за заг. ред. Н. Богданець-Білоskalенко (електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2023. 233 с. С.202-208.

8. Червінська І., Цепенда І., Будник О. Цифрова освіта. Збірник наукових праць за ред. професорів І. Цепенди, О. Будник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2021. 296 с.

Основні нормативно-правові документи:

Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату>

Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники.) / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>

2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

3. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу: URL <http://lib.pnu.edu.ua/>

Викладач,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри географії та
природознавства

Інна ЧЕРВІНСЬКА